

Årsrapport 2011

ved Solveig Gaarsmand

Leder af Forældrerådgivningen

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	1
Indledning.....	2
Status.....	2
Henvendelser.....	3
Alder og køn.....	4
Hovedårsager til, at forældre henvender sig.....	5
Nye problemstillinger.....	6
Kategori.....	7
De frivillige.....	8
Lokal rådgivning.....	8
Brevkassen.....	9
Hjemmesiden.....	10
Bisidder.....	11
Ny pjece.....	12
Sammenfatning.....	12

Indledning

Forældrerådgivningen har siden 2006 rådgivet forældre og andre om de problemer, de oplever i omkring børn i grundskolen. Forældrerådgivningen er en uvildig rådgivning. Den er forankret i Skole og Forældre og finansieret af Undervisningsministeriet. Der rådgives primært gennem daglig telefonrådgivning og gennem en brevkassefunktion. Forældrerådgivningen har egen hjemmeside: www.foraeldreraadgivningen.dk. Der finder registrering sted af henvendelserne. Der registreres på barnets køn, alder og klasse, samt på typen af henvendelse og hvilken kommune henvendelsen relaterer til.

Det gennemgående problem i henvendelserne er dårlig relation og uhensigtsmæssig kommunikation.

Siden 2006 har Forældrerådgivningen hvert år kunnet påvise et stort behov for uvildig rådgivning omkring grundskolen. Det er derfor glædeligt, at der i 2011 er truffet politisk beslutning om at gøre Forældrerådgivningen permanent.

Status

Forældrerådgivningen har i 2012 haft 665 nye henvendelser. Hovedårsagerne til henvendelserne har været specialundervisning, diagnoser, elever der føler sig forfulgt af medarbejder, trivsel, børn uden skoletilbud, mobning, vold mod elev, ordblindhed, bortvisning og skolestart, underretning og mangel på kvalitet i undervisningen. Henvendelserne er fortrinsvis kommet via Forældrerådgivningens dagligt åbne telefon, men der kommer samtidigt en del henvendelser via brevkassen. Parallelt med nye henvendelser arbejder Forældrerådgivningen løbende med gamle henvendelser, der dukker op igen efter en pause, eller som kræver mere dybdegående rådgivning.

Forældrerådgivningen har registreret henvendelser vedr. 334 drenge og 196 piger i 2011. I 2010 var de tilsvarende tal 365 og 178. Der kan således konstateres en svag tendens til, at flere piger har problemer i skolen.

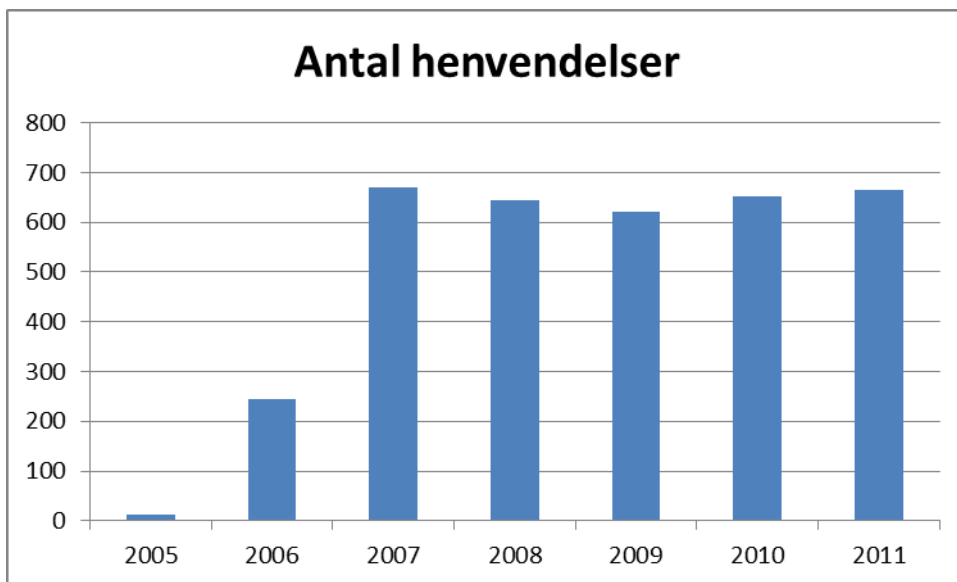
Henvendelserne kommer fra hele landet med den største repræsentation fra de tre største kommuner i landet. Det må betragtes som forventeligt, at de kommuner, der har det største antal elever, også er kilde til flest henvendelser.

Forældrerådgivningen har daglig telefontid fra kl. 10 til 14. Rådgivningen varetages af en række frivillige i samarbejde med lederen af Forældrerådgivningen. Der udarbejdes vagtskema måned for

måned. Ved siden af den landsdækkende rådgivning tilbyder Forældrerådgivningen lokal rådgivning i Odense og Høje Taastrup.

Henvendelser

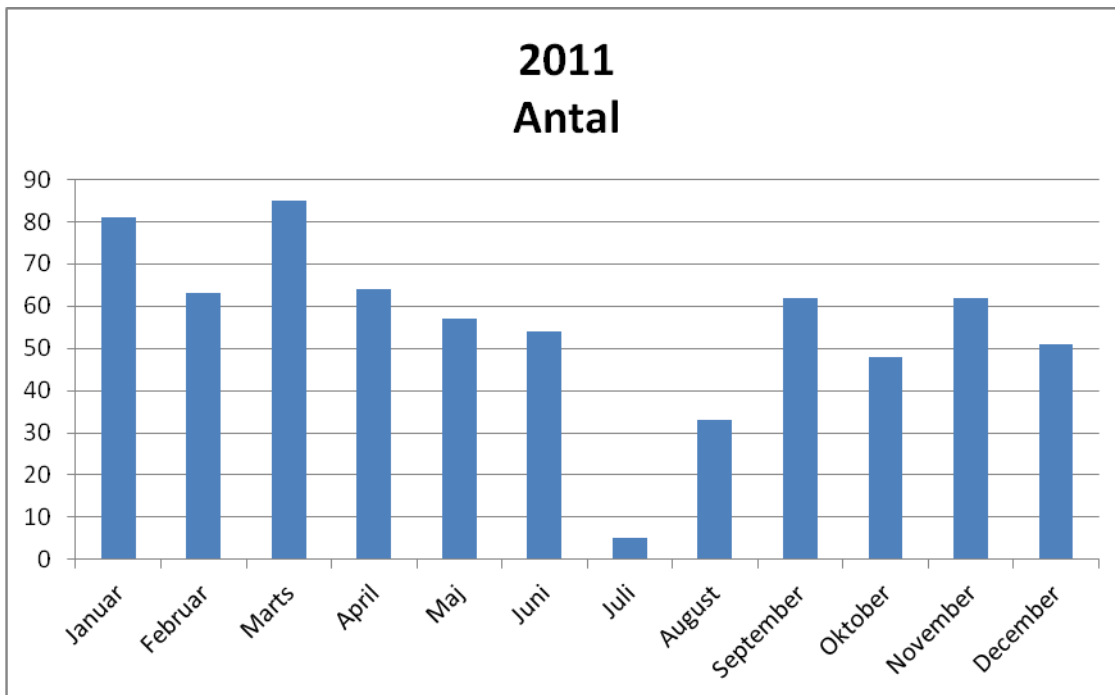
Antallet af nye registrerede henvendelser til Forældrerådgivningen ligger i 2011 på 665. Når man ser bort fra 2005 og 2006, hvor Forældrerådgivningen først blev offentliggjort i august 2006, ligger antallet af henvendelser årligt mellem 600 og 700 henvendelser. Det er ikke nødvendigvis udtryk for, at behovet for rådgivning er stabilt, men snarere et udtryk for Forældrerådgivningens kapacitet. Der er kun en linje til rådgivning i telefontiden mellem 10 og 14. Forskellige muligheder overvejes for at øge kapaciteten.

En af løsningerne er at få flere brugere af hjemmesiden og brevkassen, så personer selv kan finde frem til en løsning ved at læse svar til andre i lignende situationer eller få indsigt i rettigheder og muligheder via informationer på hjemmesiden. En anden løsning vil være at etablere flere lokale rådgivninger. Der vil blive truffet beslutning om eventuel ændret praksis i 2012.

Antallet af henvendelser varierer fra måned til måned. Det højeste antal henvendelser ses i januar og marts. Det kan dels hænge sammen med, at visitationer til specialundervisning i det følgende skoleår kommer til forældres kendskab omkring denne tid, dels relatere til, at indskrivning til

skolestart og beslutning om skoleudsættelse foregår i disse måneder. Erfaringsmæssigt giver begge emner en del henvendelser til såvel telefonrådgivningen som brevkassen.

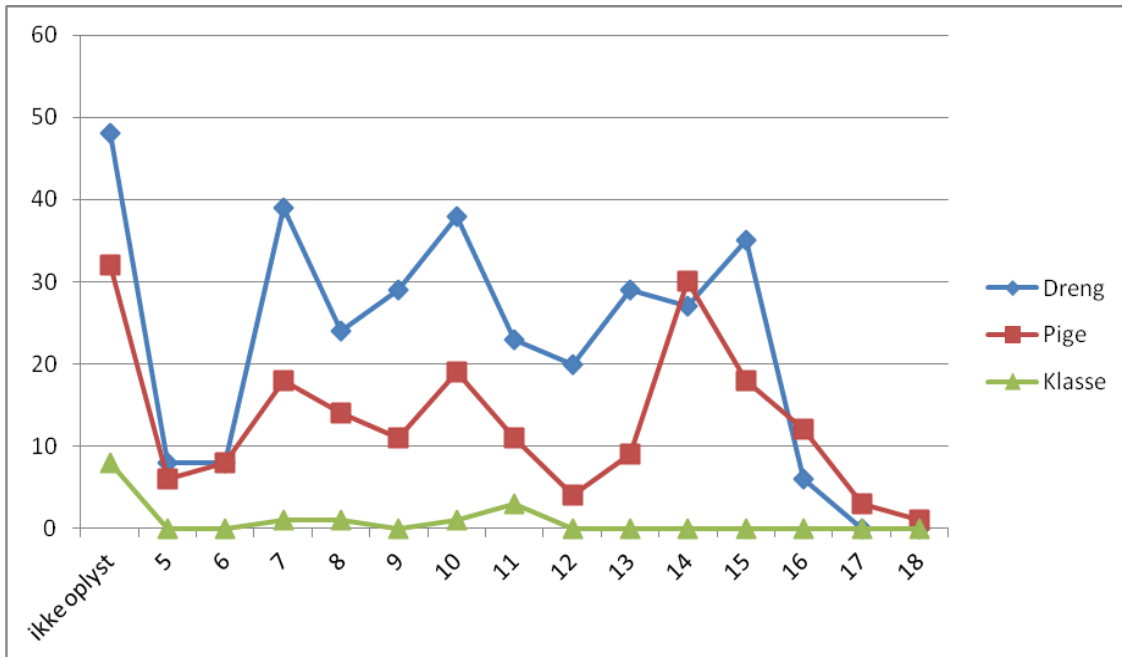
Alder og køn

Som hidtil er der en stor overvægt af henvendelser fra forældre til drenge, uanset hvilken type henvendelse der er tale om.

Af diagrammet ses også registrering af henvendelser vedr. en hel klasse. Det drejer sig om 1) henvendelser vedr. et barn, der har adfærdsproblemer, og hvor forældrene er bekymrede over øvrige børns trivsel, samt over at det pågældende barn ikke får støtte nok, 2) bekymring for klassen p.g.a. manglende kvalitet i undervisningen 3) bekymring for klassens trivsel p.g.a. lærer, der skælder meget ud.

Af nedenstående figur fremgår det, at der næsten er sammenfald mellem henvendelser vedr. drenge og piger ved indskolingen og et overtal af piger ved 14 års alderen samt overtal af piger efter 16 års alderen. Pigernes overtal i 14 års alderen og igen efter 16 års alderen formodes at skyldes problemer med at få den unge i skole, få hjælp i forbindelse med diagnosticering eller få en handleplan for ungdomsuddannelse.

Barnets alder og køn

Hovedårsager til, at forældre henvender sig

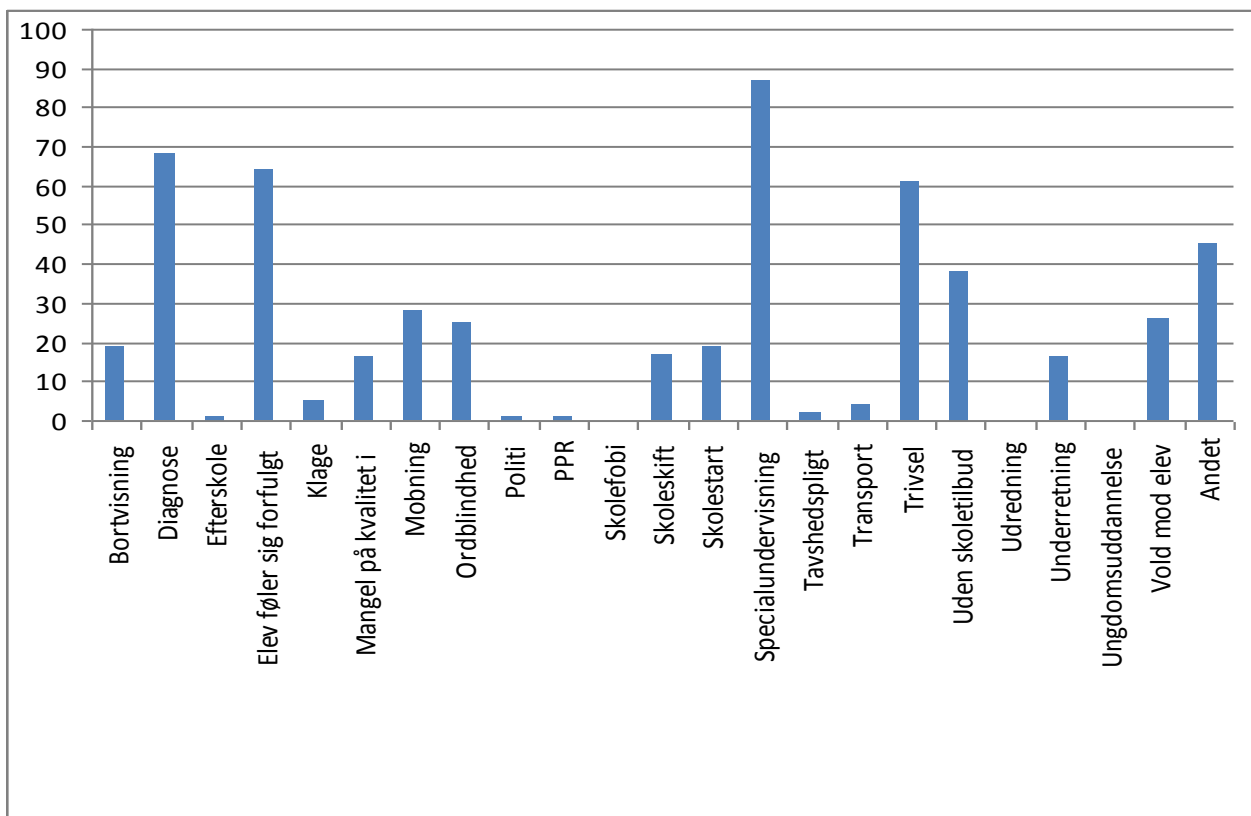
Som nævnt i indledningen er den altovervejende årsag til forældres henvendelser dårlige relationer og uhensigtsmæssig kommunikation om deres barns skolegang. Dernæst er specialundervisning som i de foregående år det problem, der hyppigst fører til en henvendelse. Dertil skal lægges, at diagnose og ordblindhed hører ind under specialundervisningsproblematikken.

Den næst hyppigste årsag til henvendelser er, at et barn føler sig forfulgt af en medarbejder. Det kan være et barn, der føler sig som syndebuk for lærerens negative kommentarer, eller et barn, som oplever, at læreren ikke giver det opmærksomhed på lige fod med de øvrige børn i klassen. Ofte understøttes barnets opfattelse af kammeraternes udsagn.

Den tredjestørste gruppe henvendelser omhandler et barns manglende trivsel. Det kan have forskellige årsager. En årsag kan være, at barnet har svært ved at trives p.g.a. meget uro i klassen, en anden kan være en lærer, der virker meget autoritær på barnet eller råber meget i klassen. Først efter disse typer henvendelser kommer mobning. Det tyder på, at skolernes indsats mod mobning er ved at slå igennem. Til gengæld er de henvendelser, der kommer om mobning mere alvorlige end tidligere.

Antallet af henvendelser fra forældre, hvis børn ikke har været i skole i længere tid, er alarmerende, når man betænker, hvad det betyder for disse børns udvikling. Undervisningsministeriet har da også for få år siden udsendt en meddelelse om forholdsregler herimod. Antallet af henvendelser til Forældrerådgivningen tyder imidlertid på, at der her stadig er et indsatsområde for kommunerne: at sikre alle børn undervisning.

Også antallet af henvendelser vedr. vold, enten børn eller lærer-barn imellem, er forholdsvis højt. Der skelnes i registreringen ikke imellem, hvem der har været voldelig. Det er planen at ændre registreringen, så det fremgår, om det er et barn, der forårsager volden eller en voksen. Men uagtet fremtidige ændringer i registreringen, er det indtrykket, at de fleste registreringer om vold skyldes en medarbejder, der har begået overgreb mod en elev.

Nye problemstillinger

Forældrerådgivningen oplever flere og flere henvendelser, der relaterer til skilsmissebørn. Det kan handle om et barns mistrivsel som følge af forældrenes skilsmisse, eller det handler om forældrenes uenighed om rettigheder til informationer fra skolen. Noget kunne tyde på, at skolerne har behov for information om forældres rettigheder omkring skilsmissebørn. Mangel på konkret viden om rettigheder er konstateret hos såvel den enkelte lærer som skolens ledelse.

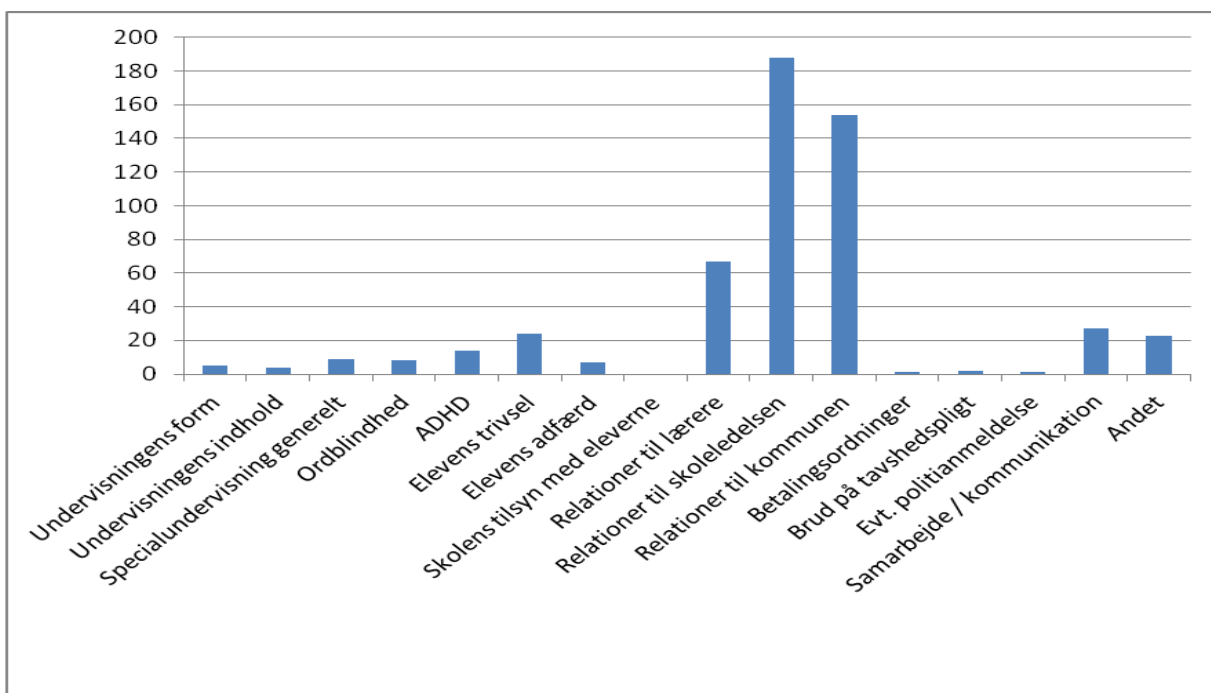
Forældrerådgivningen vil fremtidig forsøge at justere registreringen, så det tydeligere fremgår, om skilsmisse er en hovedårsag til henvendelsen til Forældrerådgivningen, eller om andre problemstillinger er oplevet som udløsende for forældrenes henvendelse.

Kategori

Under kategori registreres, hvilke instanser eller problemtyper henvendelsen hovedsageligt relaterer til. I 2011 tegner der sig det samme billede som hidtil: henvendelserne relaterer fortrinsvis til en lærer, en skoleledelse eller en kommune. Ud fra erfaringen vil det derfor være hensigtsmæssigt at ændre registreringsformen, så det kun er muligt at registrere inden for disse tre kategorier. Det er planen at foretage denne ændring fra og med skoleåret 2012-13.

Af figuren fremgår det, at flere henvendelser relaterer til skoleledelse og kommune end til en lærer. Det må ses som et udtryk for, at mange forældre allerede selv har forsøgt at løse et problem ved at henvende sig til en lærer, men har måttet erkende, at det ikke medførte en løsning og så har set sig nødsaget til at gå videre i systemet til skoleleder eller kommunal forvaltning for at finde en løsning.

De mange registreringer på skoleledelse og kommune er samtidigt et udtryk for, at henvendelser til Forældrerådgivningen har komplekse problemstillinger, som forældre har vanskeligt ved at løse selv. Det fremgår af sagsforløbene, at en del af årsagen til vanskelighederne må henføres til systemets mangel på lydhørhed og evne til at samarbejde med forældrene.

De frivillige

Der har været 20 aktive rådgivere i 2011. De fleste frivillige rådgivere yder telefonrådgivning. Nogle har – ligesom lederen af rådgivningen – stillet sig til rådighed som bisiddere, og nogle har svaret på brevkassespørgsmål.

Antallet af frivillige er ikke tilstrækkeligt til at dække vagtplanen i telefontiden hver dag. Problemet løses med hjælp fra Skole og Forældres sekretariat, som tager mod telefonbesked og videresender telefonnummer og navn til lederen af Forældrerrådgivning. Dette er ikke en optimal rådgivning, da mange i sagens natur ønsker hurtig rådgivning. Der er behov for flere frivillige for at dække vagtplanen hver måned. Derfor arbejdes der intenst på at rekruttere flere frivillige. Det har vist sig, at rekrutteringen er mest succesfuld, når den foregår via netværk mellem de allerede fungerende frivillige. De frivillige gør selv en stor indsats for at finde nye frivillige i deres eget netværk.

Nye frivillige bliver introduceret til opgaven som rådgiver individuelt gennem orientering og træning med lederen af Forældrerrådgivningen. De tilbydes ligesom øvrige frivillige at sparre med lederen af Forældrerrådgivningen, når der dukker spørgsmål op, som ikke umiddelbart kan besvares. Derudover foreligger der en funktionsbeskrivelse og spørgeguide, som er blevet revideret i 2011.

Der er i 2011 blevet afholdt to kursusforløb for de frivillige, et week-end kursus i april og et i september. På april-kurset var emnerne lovændringer, spørgeguide og vidensdeling for de frivillige. På september-kurset gav konsulent, jurist Per Byrge Sørensen oplæg om ansvarsforholdene i skolen, ordensregler og serviceloven, og konsulent Flemming Tholstorf gav et oplæg om hensigtsmæssig kommunikation. Derudover blev udkast til en ny pjece drøftet.

Lokal rådgivning

I 2011 har der været lokal rådgivning i Odense og Høje Taastrup. Egentlig var der også etableret lokal rådgivning i København, men de lokale frivillige besluttede i starten af 2011 at nedlægge afdelingen, da der ikke kom henvendelser direkte til den lokale rådgivning, og da alle frivillige samtidigt var rådgivere i den landsdækkende rådgivning.

I Odense og Høje Taastrup tilbydes der telefonrådgivning en gang om ugen. Derudover tilbyder den lokale rådgivning samtale med forældrene og mulighed for at have en frivillig rådgiver med til møder som bisidder.

I Høje Taastrup samarbejder rådgiverne tæt med borgerrådgiveren i kommunen. Der er møder mellem de frivillige og lederen af Forældrerrådgivningen 4 gange årligt med deltagelse af

kontaktpersonen til Høje Taastrup kommune. De frivillige har været inviteret til møder med skolelederne for at præsentere Forældrerådgivningen.

I Odense afholdes der møder kvartalsvis mellem frivillige og leder af Forældrerådgivningen. Der afholdes afrapportering til Odense Skoleforvaltning og PPR. Odense kommune har opfordret alle skoler til at have link til Forældrerådgivningens hjemmeside.

Alle frivillige i de lokale rådgivninger har et ønske om at få flere henvendelser. Problemet med få henvendelser kunne skyldes, at der ikke er brug for rådgivning, men da der kommer henvendelser til den landsdækkende rådgivning fra kommunerne, er det mere sandsynligt, at årsagen til forholdsvis få henvendelser skyldes, at forældre ikke kender til de lokale rådgivninger. Der ses derfor et behov for yderligere oplysning om dem. Den landsdækkende rådgivning oversender de henvendelser, der kommer fra kommuner med lokal rådgivning.

Der arbejdes på fra skoleåret 2012-13 at have frivillige i kommuner med lokal rådgivning til at have telefontid samtidigt med den landsdækkende rådgivning.

Både i Odense og Høje Taastrup har der været flere sager, hvor en frivillig har deltaget som bisidder ved møder. Fordelen ved den lokale rådgivning er, at de frivillige har et indgående kendskab til lokale forhold og lettere ved at afholde møder med forældrene.

De frivillige i begge kommuner er særdeles kompetente og engagerede og deltager i Forældrerådgivningens kursusvirksomhed på lige fod med den landsdækkende gruppe af frivillige.

Brevkassen

Forældrerådgivningen får mange henvendelser til brevkassen. Spørgsmålene er af samme karakter som de spørgsmål, der fremkommer ved telefonrådgivningen. Forældrerådgivningen har en række særdeles kompetente brevkassesvarere til at respondere på spørgsmålene. Svarene bliver efterfølgende sendt til spørgeren og offentliggjort i anonymiseret form på hjemmesiden, så andre kan få del i den viden, de repræsenterer. Af statistikken for hjemmesiden fremgår det, at brevkassesvar og –spørgsmål er hyppigt besøgt. I ganske særlige tilfælde har Forældrerådgivningen dog respekteret forældrenes ønske om ikke at få et svar offentliggjort.

Den nuværende registrering viser ikke, om en henvendelse kommer via telefonrådgivning eller brevkassen. Ved justering af registreringen påtænkes det fremover at kunne dokumentere antal brevkassehenvendelser i forhold til telefonhenvendelser. Uanset registrering er det indtrykket, at der kommer stadig flere henvendelser til brevkassen.

Hjemmesiden

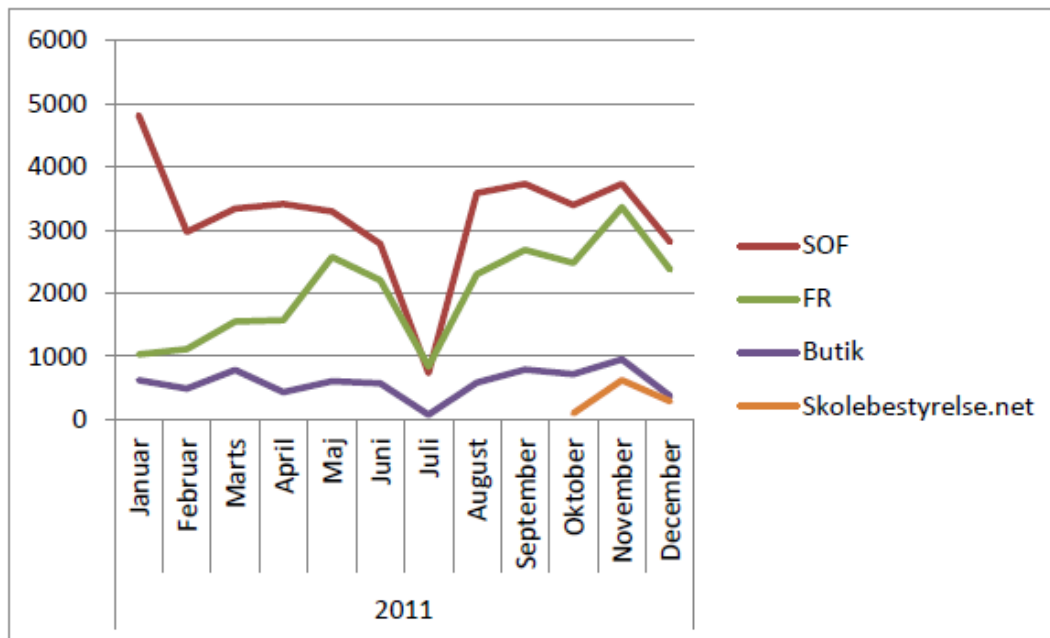
Forælderådgivningens hjemmeside bliver flittigt anvendt. Af Skole og Forældres opgørelse over de samlede hjemmesider, som ligger under Skole og Forældres site ses det, at der har været 28.242 besøg, hvoraf de 22.364 har været unikke besøg. Disse har i gennemsnit besøgt 3,6 sider. Det er en statistik, som understreger Forælderådgivningens berettigelse.

Tabel 1: Årsopgørelse 2011 for Skole og Forældres mest benyttede hjemmesider

Skole og Forældres hjemmesider - 2011				
	Skole og Forældre	Forælderådgivning	Webbutik	Vores skoler
Besøg	51.596	28.242	7.961	3.737
Unikke brugere	33.425	22.364	6.622	2.866
Sidevisninger	158.904	102.735	22.297	13.856
Sider pr. besøg gns.	3,1	3,6	2,8	3,7
Gennemsnitstid / besøg	01:56	02:15	01:31	02:40
Enkeltsidebesøg, %	57	67	63	41
Mere end et besøg, %	38	21	17	23

Det månedlige antal unikke brugere viser, at Forælderådgivningen, trods sin korte eksistens, ser ud til næsten at indhente antal henvendelser til Skole og Forældres hjemmeside. Det indikerer, at der er brug for rådgivning af forældre, når de oplever problemer med deres barns skolegang.

Figur 1: Antal månedlige unikke brugere på Skole og Forældres hjemmesider

A

Der er planlagt en grundig revidering af hjemmesiden i 2012.

Bisidder

I 2011 har Forældrerådgivningen oplevet stor efterspørgsel på at få en bisidder med til møde. Det har været et skøn fra lederen af Forældrerådgivningen, hvornår forældre selv har kunnet klare en opgave med hjælp og tæt sparring fra Forældrerådgivningen, og hvornår Forældrerådgivningen med fordel kunne deltage.

Lederen af Forældrerådgivningen har i 2011 været bisidder i 15 sager, andre bisidderopgaver er varetaget af 4 frivillige. Der registreres ikke på bisidderopgaver, men et skøn må være, at Forældrerådgivningen har været bisidder i 25 tilfælde sammenlagt.

Forældrene har udtrykt stor tilfredshed med Forældrerådgivningens hjælp som bisidder. De har efter mødet fortalt, at det blev afholdt i en helt anden tone end de var vant til, og at de følte, de blev hørt. Dette kan dokumenteres af en evaluering af forældretilfredsheden. Den viste, at forældre følte sig hjulpet af bisidderen.

Ny pjece

I 2011 blev der arbejdet med færdiggørelsen af en ny pjece. Hensigten med pjecen er at udbrede kendskab om Forælderådgivningens virke både til potentielle brugere og til det politiske niveau.

Det blev besluttet at anvende samme form som benyttet i pjecen for 2008, men med nye cases, fotos og redigeret lovstof. Arbejdet med pjecen er færdiggjort i foråret 2012. Pjecen kan findes på <http://www.foraeldreraadgivningen.dk/sitecore/content/Home/Videnbank/Publikationer/Download%20publikationer.aspx> under Forælderådgivningen. Opgaver og behov.

Sammenfatning

Der tegner sig i Forælderådgivningen efter 6 års virke et billede af, at tingene gentager sig. Det er den samme type henvendelser, der kommer – generelt meget alvorlige og tunge henvendelser. Der er stadig overvægt af henvendelser vedr. specialundervisning, mens en fast 2. plads omfatter børn, der føler sig forfulgt af medarbejder, og på tredjepladsen kommer trivselsproblemer. Der er ligeledes stadig en del henvendelser om vold og stadig en del henvendelser om børn, der ikke modtager undervisning. Mange henvendelser viser mangel på viden om forvaltningsloven og serviceloven hos embedsmænd i såvel skole som forvaltning.

Det helt generelle problem er imidlertid, at forældre ikke føler sig hørt! Hvad kan der gøres fremadrettet for at ændre på disse forhold, så flere børn kan opleve et konstruktivt læringsmiljø? Forælderådgivningen kan og vil fortsat rådgive og udbygge sin virksomhed til gavn for børn i udsatte positioner. Derudover vil Forælderådgivningen pege på følgende forslag til politiske fokusområder, idet man finder det ønskeligt, at der sker en høj prioritering af

- fokus på kommunikation og samarbejde med forældre i relation til skolens og forvaltningens medarbejdere
- undervisningsformer, der inkluderer drengene
- synliggørelse over for forældrene af muligheder for specialpædagogisk bistand
- øget viden om forvaltningsloven og serviceloven hos skolens ansatte
- refleksioner hos såvel personale som forældre om hensigtsmæssig kommunikation
- klargørelse over for såvel forældre som medarbejdere ved skole og forvaltning af forældres ret til oplysninger m.m. i forbindelse med skilsmisse
- udbygning af lokale rådgivninger evt. som netværksgrupper